

Bijlage 1: Samenvatting onderzoeken en toezicht ten behoeve van kraamzorg

Verband kraamzorggebruik en zorggebruik en -uitgaven – RIVM

Het RIVM is gevraagd om te onderzoeken of er een verband is tussen kraamzorggebruik en zorggebruik/zorguitgaven van moeder en kind in de eerste jaren na de bevalling. Het onderzoek van het RIVM laat geen sterk verband zien tussen kraamzorggebruik en zorggebruik/zorgkosten in de eerste jaren na de bevalling. Er zijn wel een aantal andere, interessante uitkomsten. Zo laat het onderzoek zien dat het gemiddeld aantal ontvangen kraamzorguren per gezin tussen 2016 en 2022 is gedaald. Gezinnen in een kwetsbare situatie (laag inkomen, laag opleidingsniveau, schulden, niet-Nederlandse herkomst) ontvangen structureel minder kraamzorg. Daarnaast zijn er duidelijke regionale en seizoensverschillen in het aantal ontvangen kraamzorguren. Persoonlijke kenmerken, regionale verschillen en oorzaken binnen de zorg (zoals capaciteit en aanbod) dragen mogelijk bij aan deze verschillen in ontvangen kraamzorg. De definitieve uitkomsten van het onderzoek zijn medio maart 2026 beschikbaar en worden op de website van het RIVM geplaatst.

Onderzoek gebruik kraamzorg – Zorginstituut

Om de omvang van de problematiek rond de geleverde uren kraamzorg in kaart te brengen, heeft het Zorginstituut het gebruik van kraamzorg onderzocht op basis van declaratiedata. Hiermee wordt inzicht verkregen in de ontwikkelingen in het gebruik van kraamzorg in Nederland in de periode 2017-2023 en geanalyseerd welke factoren samenhangen met het ontvangen van meer of minder uren kraamzorg. Het onderzoek wordt naar verwachting in maart gepubliceerd. Dit onderzoek biedt tevens aanknopingspunten om regionale verschillen en mogelijke ongelijkheid in toegang beter te duiden.

Literatuuronderzoek zorg- en ondersteuningsbehoefte – Zorginstituut

Ook voert het Zorginstituut een literatuuronderzoek uit naar de zorg- en ondersteuningsbehoefte van kraamgezinnen. Met dit onderzoek brengt het in kaart welke kennis al beschikbaar is over zorgbehoefte en waar nog lacunes bestaan, om zo de verdere ontwikkeling naar passende kraamzorg te kunnen ondersteunen. De beschikbare kennis lijkt beperkt tot kleinschalig onderzoek of onder specifieke groepen kraamgezinnen, die niet representatief zijn voor de gehele doelgroep kraamzorggebruikers. Terwijl brede kennis over de hele doelgroep noodzakelijk is om beleid ten aanzien van passende kraamzorg zorgvuldig en onderbouwd vorm te kunnen geven. Deze inzichten zijn relevant voor de verdere onderbouwing van indicatiestelling en het versterken van passende kraamzorg.

Publicatie beeld van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) op de kraamzorg

In 2025 voerde de IGJ toezicht uit om een actueel beeld te krijgen van de kwaliteit van zorg die kraamzorgorganisaties leveren. De IGJ toetste de kwaliteit en veiligheid van zorg bij zes kraamzorgaanbieders, sprak met vijf grote kraamzorgaanbieders en vijf kraamzorgsamenwerkingsverbanden. Hiermee kreeg de IGJ een beeld van de kwaliteit van zorg en de knelpunten die in het veld worden ervaren. De inspectie verwacht dat zij in het voorjaar van 2026 een publicatie uitbrengt over de uitkomsten van dit toezicht.